

Шочмо эл, порылых да чын верч!

БУДЬ ГОТОВ /

Білде лий

28-ше (3572) №,
2022 ий 15 июль,
кугарня.

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

0+

Ме мариј улына!

Авторын
фотожо.

Реклама.

ПОДПИСКА

Пагалыме
лудшына-влак,
2022 ийин
кокымшо
пелийжылан
«Ямде лий»

газетлан возалташ вашкыза:

верласе связь отеле-
нийыште (пошто);

podpiska.pochta.ru сай-
тыште але «Почта России»
мобильный при-
ложений гоч.

Индекс –
П4696.

Марий самыркын түким слёт мариј шүлышан ўдыр-рвезе-влакым ий еда иквереш уша. Тений тудо Марий Турек район Сардаялыште 8-13 июльышто эртаралтын. Тушко Марий Эл, Татарстан, Башкортостан республикла, Одо, Угарман, Виче кундемла гыч 60 наре самыркын ең ушнен. Чолга ўдыр-рвезе-шамыч коклаште «Ямде лий» газетын кызытсе да ончычсо юнкоржо-шамычым ужаш куанле лийын. Тиде Марий Турек район Карлыгын школын тунем-шыжи-влак Лиана ден Диана Семёновамыт, У Торъял школ гыч Иван Глушков. Снимыште тыгак Йошкар-Оласе 14-ше номеран гимназий гыч Элеонора ден Эсмеральда Александромыт, У Торъял школ гыч Алексей Якимовын, Эвелина Речкинам, Оля Ситниковам ужыда. Нунат мариј шүлышан улыт, түрлө мариј конкурс ден мероприятийште мастерлыкыштым ончыктат.

— Марий йылмым, марий түвырам йөрөтүмни, проектым возаш кумылан улмына слётыш толаш таратен. **Ме мариј йыл-мына дене күгешнена. Торашке каена гынат, шочмо йылме дене кутыраш оғына вожыл,** — ойлат ўдыр-рвезе-влак.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

«Сенымаш» Модмаште

Фотом интернет гыч налме.

1-9 июльшишто Моско кундемисе Алабино полигонышто «Победа» всероссийский военно-спортивный модмашын финалже эртаралтын. Российын 84 регионжо гыч 14-17 ияш 1000 наре самырык ен чумырген. Ўдыр-рвезе-влак строй дene коштмаште, викториныште, «Визитка команды» конкурсышто, «Огневой рубеж» эсташ-

фетыште, «Дорога победителей» модмаште маистарлыкыштым да вий-куатыштым тергент. Марий Элын чапшым Волжск оласе 9-ше номеран школын тунемшыже-влак араленыт. Юл кундем федерал округысо регионла гыч толшо команде-влак коклаште кокымшо верыш лектыныт.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

1410 ий 15 июльшишто руш войска да тудын союзникшелек-влак Трюнвальдский кредитмаште немыч рыцарь-влакым сененет.

1770 ий 18 июльшишто Петр Александрович Румянцевын вуйлатыме руш армий Ларге Воктене кредитмаште турко-влакым кырен шалатен.

ЕШ ОТРОШТО

8 июльшишто Советский посёлкышто «Остров семейных сокровищ» мадыш программе эртаралтын. Пайрем годым түрлө алан пашам ыштен (**снимкыште**). Йоча-шамыч еш нерген калыкмутым, семым пален налыныт, мурым муреныйт, күштеныйт, селфим ыштеныйт. Чыла пло-

щадкым эртен, буква-влакым погеныйт. Тыгай шомакшамыч лектыныт: «йөратымаш», «пагалымаш», «ўшан», «вашумылымаш». «Счастливчики» команде икымшөлийн.

Настя СОЛОВЬЁВА.
3-шо номеран
Советский школ.

Фотом
еш архив
гыч налме.

Российсе увер

3-7 ияш йоча-влаклан «О» телеканал «Союзмультфильм» дene пырля «Отличное лето» сүрет конкурсым увертарен. Сүретым 25 август марте колтыман. Түрүс уверым kanal-o.ru сайтыште ончыман.

17-36 ияш самырык енг-влакым «Наше поколение» конкурсышко ушнаш ўжыт. Шочмо йылме дene почеламутым але ойлымашым возыман да afun-rf@yandex.ru адрес дene электрон почтыш 31 август марте колтыман. Сылнымут паша-шамычым сборнишесавыктат.

8-11-ше класслаште тунемшо да информатикым йөрөтиш-влаклан программирований дene кокияш курсым онлайн эрташ йон пулатеш. Ўдыр-рвезе-влак 4 модулян 36 шагаташ программым яра тунемаш түнгалият.

Марий Элысе увер

6 августьишто Иошкар-Оласе Патриарший площадыште калык кочкыш фестиваль эртаралтеш. Тушто түрлө калык шке кочкышыж дene палдараш түнгалиеш. Мероприятийшке 60 түжем наре уна толашш.

Telegram-каналыште марий актёр, поэт Иыван Кырлалан пöлеклалтше стикерым луктыныт. Тушто марла 20 фразе уло. Мутлан, «Кугу тау!», «Салам лийже» да моло.

Козьмодемьянск оласе «Паллада» клубын юнгыжо-шамыч Кострома олаште эртаралтше Самырык моряк-влакын регион-влак кокласе слётыштышт лийыныт. «Патриотическая песня» конкурсышто, 500 метрыш куржаште да снарядым күшкымаште икымшөвериш лектыныт.

Калыкын пагалымашыжым сүлөн

Чебоксар олаште «Успешная семья Приолжья - 2022» конкурсын финалже эртаралтын. Юл кундем федерал округын түрлө регионжо гыч 14 еш ушнен. Еш-влак йўла, пиалан еш илышиң секретше дene палдаренит, усталыштым ончыктенит, шочмо кундемышт нерген каласкаленит. Марий Элын чапшым Волжский район гыч Яранцевмыт еш (**снимыште**) арален да «Приз зрительских симпатий» таңасыште икимшe верыш лектын.

Фотом еш архив гыч налме.

Тамара Анатольевна Яранцева кок шке шочышыжым да ашнаш налме ныл икшывым ончен күштен. Кызыт - эшe вич йочалан ава. Яранцевмыт еш спорт

дene пентгиде кылым куча, походыш кошташ йората, «Юл сем» ансамбльын чолга участникше.

Е.СЕРГЕЕВА ямдылен.

Сенымаш «Школа года - 2022» всероссийский смотр-конкурсым иктешленит. Козьмодемьянск оласе «Дарование» школ-интернат сенышыш лектын.

Шолыштмо деч шеклане

Кенеж жапыште велосипед шуко еңын транспортышкы-жо савырна. Тыгодым тошымо оравам шолышташ шонышо-влакат ешаралтыт. Марий Эл Республикисе элгөргө паша министерствын пресс-службыжо калыкым түткырак лияш ўжеш. Велосипедым йомдараш оғыл манын, икмияр ой-кангашым темла.

Түн правил - велосипед оза деч посна кодшаш оғыл. Ик-кок минутлан веле ёрдыжыш кораныда гынат, велосипедым лўмын келыштарыме кёгөн дene тўқылыман. Кёгөнын трошо кўжгў да пентгиде лийшаш. Тошымо оравам кужу жаплан кодымо годым лўмын келыштарыме сигнализацийм ешарыман. Йон уло гын, видеокамер логалме вериш шогалтыман.

Велосипед рамеш але орваш ўштылалтдыме чия дene тўрлө знакым сўретлыман.

Велосипедым шолыштынит гын, **полицийиш 102** але **МВД-ш 68-00-00** телефон номерла дene йынгырттыман. Полицийиш йодмашым пуымо годым велосипедин документшым ончыктыман. Фотом (уло гын) кодыман, ойыртемалтше пале нерген ойлыман.

Насосым, понарым, велокомпьютерым да моло арверым пелен налман. Шичме верым рончен налаш лиеш гын, корандыман. Шарныза, подъезд тўқылалтеш гынат, велосипедым аралаш келшен ок тол.

Йоча-влак, шарныза: еңын погижым йодде налмаш шолыштмашлан шотлалтеш. Тидлан закон ончылно мутым кучыман: штрафым тўлуктат але эрык деч посна кодат.

Е.ИВАНОВА ямдылен.

Ончылно - ял пайрем

Кенеж, мый тыйым пеш вученам. Кечигут йолташшамыч дene модаш, кутырен шинчаш лиеш. Нигушко вашкаш. Кызыт Аделина, Настия, Никита, Даниил дene пирля клубышко коштына, ял пайремлан ямдилалтына. Клуб вуйлатыше Н.М.Топорова эре порын вашлиеш. Надежда Михайлова мемнам күшташ туныкта. Августышто шке мастрарлыкнам калык ончылно ончыктина.

Яна РЕПИНА.
Советский, Ёрша.

Изинек тунемам

Мый кенежым велосипед дene кудалышташ йоратем. Тошымо оравам у, чапле да мотор. Лач мыланем келшише. Велосипед - тыгаяк технике. Тудым жапыштыже мушман, ўйлыман, ачалыман. Мыят велосипедем эскерем. Кеч-мом аныклиш изинек тунемман. Тидин нерген ача-авамат эре ушешшарат.

Саша ИВАНОВ.
Морко, Корккатово.

түнкүм чына

Синквейн

Марий сылнымут
Ӧрыктарыше, куандарыше.
Палдара, шоңыкта, рапшемда.
Шинчымашым пойдарыше.
Туныктышына.

Софья ЧЕМЕКОВА.
Советский, Орша.

Кроссворд

Күшүч ўлыкө:

- Съездыште канашыме йодыш.
- Погынын делегатше, просветитель.
- Погын магай олаште эртаралтын?
- Съездыште канашыме йодыш.

В.СМИРНОВ ямдылен.

Палаш онай

1917 ий 15-25 июльшто

(28 июль-5 август у стиль дene)

Уфа губернийисе Бирск олаште мари калықын 1 погынжо эртаралтын.

4

Лудмыжо чонеш логалеш

Морко район Коркатово مليцейин тунемшыже Таня Суворова (**снимкиште**) почеламутым сылнын лудаш йөрата. Сценыште шженжым устан куча: шке вийжылан ўшанымыже иканаште шижалтеш. Чолга марий ўдыр «Колумб лудмаш» регион-влак кокласе сылнымут пайремыш тений кумшо гана ушнен. В. Колумбын «Пожар» кусарыме почеламутшым лудмыжо кажне еңин чонешыже логалын, очыни. Ўдыръен, образыш пурен, авторын шонымашыжым кажне колыштшо деке намиен шуктен. Таня ты почеламут дene 11-14 ияшвлак коклаште икимше вериш лектын.

— Марий койышан уллемлан аваем дene туныктышемлан тауштем. Шочмо йылымын йөраташ ешиште тунемынам гын, келгинрак шижаш туныктышем Нина Вениаминовна Аркадьева полша. Марий поэт-влак Валентин Колумбын, Сергей Чавайнын, Миклай Казако-

вын сылнымутышт утларак келшат. Нунын произведенийштым лудын, мут шапашем пойдарем, шинчымашем ешарем. Садланак 7-8 куплеттан почеламутым мый пеш писын тунемам, — ойла Таня.

Е.ИВАНОВА.
Авторын фотожо.

Книга - йолташем

Мый книгам лудаш йөратем. Книгагудышко уло кумылын коштам. Түштө түрлө ончөр эртаралтеш, у книга дene палыме лийына. Мыланем ойлымаш ден йомак-влак поснак келшат. Книгам лудмо почеш дневникым тунемме ий мучко вүден улына. Садлан книгам кажне кечин лудынам. Ме школ книгагудо нерген проектым классыште араленна. Проект пашам ыштен, мый шуко ум пален налынам.

Ульяна ТАНЫГИНА.

Шернур, Кукнур.

Мо тигай пиал?

Иктылан пиал — тиде миллион дene окса, весылан — йөратыме еш. Мыланем пиал — кас мучко сылне мурым колыштын, тамле чайым йүйн, кидышке у книгам кучен лудмаш. Иктаж-магай конкурсышто сенышыш лектамат, шкемым пиалланлан шотлем. Пиал түрлө лийын кертеш. Тудым умылыман да шижман. Тек кажне ең пиалан лиеш.

Настя ИВАНОВА.

Морко, Эгерсола.

Ака - шүжарлан пример

Ксюша ден Арина Фёдоровамыт (снимкыште) Йошкар-Оласе 2-шо номеран школышто тунемыт. Чолга ака-шүжар түрлө конкурсышто мастерлықыштым ончыктат, изинек мари шүлышан, пайрем жаплыше күшкүт.

— Мый лудаш йөраторем, школышто ИКН урок келша. Марий калыкын эртүрле корныж нерген шуко онайым пален налына. Туныктышина Татьяна Николаевна Гребнева мари вургем, кочкыш, пайрем-влак нерген палдара. Шинчымашем пойдараши манын, коча-кова, авай деч иодыштам, — оила Ксюша.

Арина акаж деч примерым налеш. Марла лудаш, почеламутым тунемаш йөрата, түрлө поделкым ышта да конкурслашке ушна.

Е.СЕРГЕЕВА.

Авторын фотоожо.

С.Г.Чавайнын илышыже да усталык корныж почеш

Тест

1. Серзын илыме жапше.
А) 1898-1937 ийла. Б) 1888-1934 ийла. В) 1888-1937 ийла.
2. Икымше музыкальный пьесыже.
А) «Акпатыр». Б) «Мүкшотар». В) «Автономий».
3. «Пеледыш жап» почеламутшо могай ийыште возалтын?
А) 1918 ий. Б) 1919 ий. В) 1920 ий.
4. «Ото» почеламутым возымо ий.
А) 1905 ий. Б) 1909 ий.

Б) 1915 ий.

Дарья АРХИПОВА.

Морко, Энгерсола.

Үрөм мончашибке пүра

Түтүра вошт шарлен. Үрөм гочат нимо раш оккой. Дима окнашибке ончале да тунамак уло кертмын кычкырал колтыши:

— Ончал-ончал, ачай!
Үрөмна мончашибке пүра.

Я.ЕГОРОВ.

Акростих

Сотнур йөраторыме школна
Ончычсо гаяк сөрал.
Теве туныктышина
Нелылыкым чактара.
Уш-акылым пойдара,
Рашемда, умылтара.
Шочмо элым аралаш,
Кылым пэнгүйдин кучаш,
Осал койышым сенаш,
Лым лииде пашам ышташ.
«Русская словесность»
кружокын енже-влак.
Волжский, Сотнур.

Чон сем

Кенеж. Кас. Ах, йўр,
ит озалане –
Чыланат малат, түня мала.
Чон семем, сита,
изиши шыплане.
Муралташ? Күлеш?

А кё пала...

Иканаште шүлүккан,
куанле –
Умылен ом керт молан
йёршеш?
Пыл кокла гыч тылзыже
ончале,
Пуйто тудо шыпак
шыргыжеш.

Трукышто ошеме
да волгалте,
Пыл-влак шыльыч,
куржыч нуно күш?
Чоныштемже куан сем
йонгалте,
Да тыгодым ийомо пуйто уш.
Аня ПРОХОРОВА.

1-шо номеран

Шернур школ.

Уло чон дene тырышет гын,
шонымашкет садак шуат.

М.ИЛИБАЕВА.

Кидпалан пёлек

Коркатово лицейште
тунемшe ўдыр-влак (снимкыште)
Йошкар-Олаште

эртаралтше Пеледыш пайремыште лийинна. Тушто «Йомак чондай» йоча сылнымут форумышко ушненна. Йоча писатель Елена Юнусова, серзые Анатолий Тулай, «Кече-Солнышко» журналын түнг редакторжо Светлана Архипова дene вاشлийын мутланенна. Елена Андреевна мыланем шке книгажым кидпалыжым пыштен пёлеклен.

Полина АЛЕКСЕЕВА.

Морко район.

Фотом – ёш архив гыч налме.

Еш дene лудына

Мемнан

чодыра воктene верланен. Пётр кочам кажне ийын кенежкым чодырасе изи олыкышто шудым сола. Телылан кургым шапашла: ковам дene шорыкым ашнат. Мыят кочамлан полшаш коштам. Пётр кочай шонгемын, кечмогай сомылым эркын, вашкыде ышта. Чүчкыдын каналташ шинчеш. Тыгодым мыланем түрлө онайым каласкала. Кочай кукшо шудо копнам олыкышто шуко жап ок шинчыкте, орваж дene мёнгö шупшыкта. Орваже кугу отыл, шудат шуко ок пуро.

Икана мыят полшаш ми-йышым. Орва дene шудым суртыш кондышнат, пörтыш каналташ пурышна. Изиш лиимеке, шудым ястараш лекна. Ончена, орва воктene пырысиге коштеш. Ала-мом ўпшынчеш, орва йыр пörдеш. Кочай пырысигым поктен колтынеже, а тудыжо коран каяш огешат шоно. Мый пырысигым кидышкем налаш лишемым, а тудо шудышко тёршталтыш.

Пасу түрштö илыше Кужывоч коля, йёр йўрмым ончыде, волгыжмеке, вигак кынеле. Молгунамсем сымын, чылдырий турий дene пырля муралташ манын, тўжваке куржын ыш лек. Йўрын выр-выр-выр йўкшым колыштын, окна деке лишеме. Чаршам коранден, пўртўсын вўдыштö йўштылмыжым икмагал эскерыш. Пеледышан шудо коклаште, чарныде, мардеж куржталыштеш. Тудо, лышташлам рўзалтен, вўд пырчым ўлыкё шылжыктен йоктара.

Кужывоч, пасу покшелне илыше кокаж деке каяш шонымыжым вашталтен, эр кочкышым ямдылаш пиже. Тудо аныклен кодимо таршўрашым

- Йёра, айда коштю, - ойла кочам, - шудым шаньык дene эплын ястарена. Пырысигым шеклане.

Шаньык дene ик-кок ора шудым налмеке, кёргыштö ала-мо койылалтыш. Лишкырак лиийн ончална гын, шудо кёргыштö рывыжигым шекланышна. Тудо лўдын пытен, туртын. Кочай кепкыж дene рывыжигым лупшале да

Чодыра уна Ойлымаш

кидышкыже нале. Янлыкиге шып гына шинча, огешат тёрштыл. Кочай рывыжигым мыланем кучкыктиш.

- Тиде изи падырашин мемнан деке унала толмыжо шуын, ужат, - ойла кочам. - Векат, олыкышто

шудым ямдылымемым эске-рен илен. Чумыртен шындыме копна ўмбалне модыннат, мален колтен гын веле. Бинде аваже йомдареныс тиде падырашим. Кычалеш дыр... Рывыжигын кочмыжат шуэш, очини.

Мыят рывыжигым чаманышым, шинчавёдемат лекте. Вет але пеш изи, шкаланже кочкышымат мұын ок керт.

- Кочай, айда рывыжигым мёнгыжё наңгаен кодена. Тудо аваж деч посна иленжат ок керт. Аважым кычалаши түңалеш, - шонымем ойлем кочайлан.

- Уныкам, мөгай поро чонан улат, - вуем шыман ниялтыш кочай. - Осал йоча четлыкыш петыра ыле. Теве тый аваж деке наңгаяши кутырет. Айда, изиэтым икташ-мо дene пўтыралын кучо. Мучышта гын, кучен от керт, йомеш. Погыно веле, олыкыш каена.

Ме рывыжигым шудо поғымо олыкыш намиен кодышна. Тушто аваже кычал мүэш, шонена. Тулыкеш кодшо игылан илаш моткоч йёсö. Янлыкигат, кайыкигат, йочат ава-ача пелен күшшаш улыт.

**Люда АКМУЛЛИНА.
Башкортостан,
Караидель, Ўткүстö.
Сўретым интернет гыч налме.**

Кужывоч Йомак

лукто. Конга тулым ылыштэн, келге салмашке шёрым оптала. Шёр шолаш пурышат, озавате мушмо таршўрашым да шинчалым чывыштэн пыштыш. Колян пучымышым пудыратен шогылтмо жапыште омсалом тўкалтыме йўк шоктиш. Озавате вурт ли-йын кайыш. Йёра эше Кужывоч йўдлан омсажым тўё дene чараклен! Уке гын тигай ночкышто кошташ йёратыше чонанет, нимом шотыш налде, пörтышкё кроп пуренат шогал кертеш! Кужывоч, тўрлым шонкален, «Кё туш-

то?» манын йодо. Кокажын йўкшым колмеке, келгын шўлалтен, омсам почо. Кужу сурмыжерым чийыше кокаже, омсалондемым вончыде, йўр авыртышыжым почкалтен, Кужывоч ўмбаке вўд пырчым шылжыктен, пыльге шыргыжале. Озавате ны саламлалтмет, ны мочет, кочкышым шолтыйм жым шарналтен, конга деке содор куржын, пучымышым пудыраташ пиже. Кока ярагида толын оғыл, шўрашан мелнам конден.

Уремыште шургышо йўр йўким колыштын, Кужывоч ден кокаже, ўстелтёрышкё лакеммеке, пучымышым кочкыч, мелнам авызлышт.

С.ГРИГОРЬЕВА-СОТО.

МЧС шијтара

Шокшо игече шогы-
мылан кёра чодыраште
түткө лийза.

Регина ГРИГОРЬЕВАН
сүретше.
Волжский, Пётъял.

Маша ден Таня Илем тенізынште
канат.

- Вўдшо шинчалан аман, — ойла Таня.
- Вучалте, сакырложашым кондем.

Маша ик пакет сакырложашым конда да вўдши опталеш.

— Садак шинчалан.

— Тыйже лугалтыде тамлен ончышыцыс.

Южым йўқшыктарена

Шокшо игече годым шуқынжо, очни, вентиляторым кучылтыт. Кече пелтиме годым меат тудын дene пайдаланена. Но южунам вентилятор шокшо южым йўқшыктарен огеш керт. Тыгай годым мыланна «Ямде

лий» газетынште савыктыме пайдале ой-канаш полша. Ме пластик атеш вўдым кылмыктена да вентилятор ончык шынден. Тыманмеш юалге мардеж пуалеш.

Аня ВИНОГОРОВА.

Звенигово, Кожласола.

→ Российнште XVI
курымыншто кияр нер-
ген икимше гана пален
налынит.

→ Ик килограмм киярыш-
те — улижат 150 калорий.

→ Киярыште 95 процент-
ше — вўд.

Палаш онгай

Июльын кум-
шо шуматкечын-
же Суздалынште кияр фести-
валь-пайрем эртаралтеш. Ты-
кечин тушко Российской тўрлө
кундемже гыч агроном-влак
погынат. Нуно пакчасас-
кам ончен күшти-
мышт, опытышт
нерген палдарат

«Ямде лий» газет
Тўғ редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_ii
https://ok.ru/yamde_ii
E-mail: yamde_ii@mari-el.ru
(документ кагзлан),
yamde_ii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamde.lii

УЧРЕДИТЕЛЬ-ВЛАК: Мар-
ий Эл Республикасые
культур, печать да калык-
влакын пашашт шотышто
министерстве, «Кугарча»
газет» кугыжаныш унитар-
ный казна предприятий.

Газетым редакцийнште по-
гымо да верстматыме, «Марий Эл Республикасые
Правительствин типографийже» ООО-што ямде оригинал-
макет гыч савыктыме. Типографийнин адресше: 424000,
Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

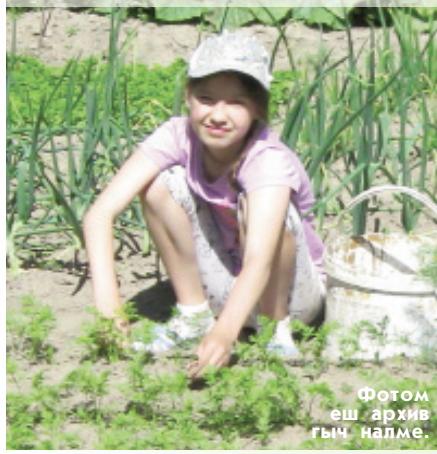
«Ямде лий» 2022 ий 15 июль

Ару йыран чоным куандара

Пакчаштына кок теплице деч посна эше 26 йыраныште күшшо тўрлө пакчассака мемнам куандара. Рок йынаке нёшмым уралтен веле, саска ок шоч. Поян лектышым налаш, ой, мыньяр тыршыман! Мланым пушкидемдыман, шўкшудым кўрман, вўдым шавыман — кенеж мучкылан паша сита. Ик кечин ешна дene 26 йырангнам шўкшудо деч эрыктышна. Пакча волгалт кайыш. Кочам тыге ойла: «Кё мланым шымата, тудым мланде чамана, поян саскам пёлекла». Кызыт мыйын тыгай паша: шўкшудо лекме почешак кажне йырангым эрыкташ (**снимкиште**). Йырангет ару — саскат тўвырго, чонет куаныше.

Даша СОШИНА.

Морко, Купсола.

Фотом
еши архив
гыч наиме.

20 июль – Шахматын
тўнёямбал кечыже.

Сўретым чиалтыза.

да ончыктат. Фестивальныште жаритлыме, кўктымё киярим, кияр когылым, вареным да моло тўрлө кочкышым тамлен ончаш лиеш. Пайремын тўн ужашибже — кияр парад. Фестиваль кияр-курчакым каваш колтимо дene мучашлалтеш.

7

Печатыш пумо жап —
14-00,
фактически — 13-00

Авторин да редакцийн шонымашт тўрлө лийн кертил. Серыш-
влак мёнгеш оғыт колталт.
Ак — кутырен келшыме почеш.
Редакцийн да издательнин адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый
Вийын 70-ше идалыкше урем, 20-шо порт.
Тел. 8(8362) 45-22-82(факс)

Конкурс

Ксения МУСОВА.
Звенигово, Поянсола.

Аня ЧЕРТИЩЕВА.
Йошкар-Ола.

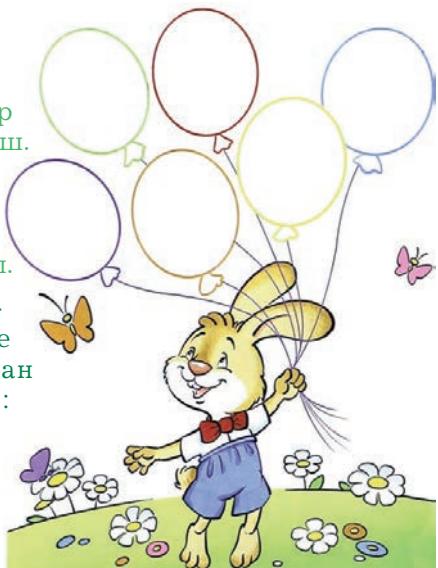
**Йўлам арале -
түүвирәм
пойдәре**

Түшто

Пеледыш йыр
чонештылеш.
Шымала.
Шинчеш.
Пашалан
тазан пижеш.

Тиде шул-
дыран тулаче
шке пашажлан
пешак паче:
Кечигут
чонешты-
леш - эр
түңгалин кас
лиймеш.

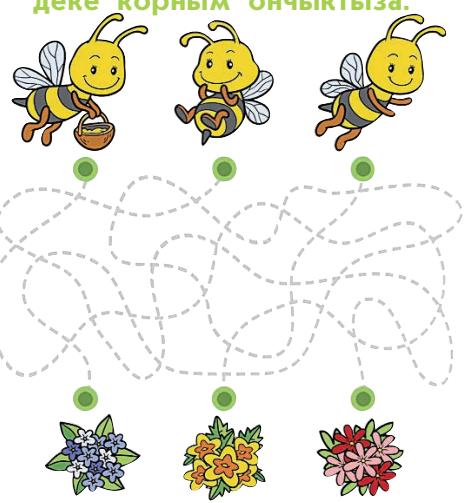
Шар-влакым түрлө чия
дene чиялтыза. Түс-шамыч
марла кузе йонгат?
Каласыза.

10 ойыртемым кычалза.

Мүкшиге-влаклан пеледышышт
деке корным ончыктыза.

Йонгылыш-
влакым
муза да
төрлатыза.

- $8 + 2 = 9$
- $7 - 7 = 1$
- $5 + 0 = 0$
- $10 - 7 = 3$
- $4 + 5 = 10$
- $7 + 0 = 8$
- $9 - 4 = 5$
- $8 + 1 = 7$
- $6 - 6 = 2$
- $8 - 0 = 8$

Пырля сүретленә

Сылне роза

Шошым авам дene пакчашке
розам шындышна. Кызыт
тудо пеледалтын. Роза йошкар
түсан. Торашке волгалтеш. Пеш
сёралын коеш. Кажне гана, пак-
чашке лекмеке, тудын моторлык-
шым ончен йывыртем. Чевер кечан
игече годым пеледышыш мүкшат,
пачемышат, ошымшүлышат чо-
нештен толыт. Нунат, куанен,
йырже пörдйт. Изи пеледыш илыши
вийым пua, кумылым нёлта.

Ангелина ВАСИЛЬЕВА.

Морко, Коркатово.

Интернеттисе сүрет-влакым күчилтмо.

8

Кажне радамыште могай
фигур уто да молан!

Лыве-влакын ўмылыштым музә.